

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัญหาเรื่องการพัฒนามนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

แม้ว่าสังคมมนุษย์ในยุคปัจจุบันจะมีความก้าวหน้า วิทยาการและเทคโนโลยีที่มากมายและทันสมัยก็ตาม แต่เมื่อลองมาวิเคราะห์หาคุคุณภาพในแต่ละด้านของชีวิตมนุษย์ในยุคปัจจุบันดู ก็จะพบว่า

ทางด้านกายภาพ มนุษย์ในปัจจุบันยังคงมีปัญหาเรื่องสุขภาพอยู่มาก แม้ว่าการผลิตยารักษาโรค โรงพยาบาล การผ่าตัด ฯลฯ จะมีความก้าวหน้าทันสมัย และมีการค้นพบที่แปลกใหม่อยู่มากมาย แต่ก็ดูเหมือนว่าการแพทย์ปัจจุบัน ยังไม่สามารถที่จะช่วยให้มนุษย์มีสุขภาพที่แข็งแรงดี หรือมีอายุที่ยืนยาวมากขึ้นเลย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า มนุษย์ในปัจจุบันนั้น มีการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ คือเมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บหรือความเสื่อมเสียทางด้านสุขภาพขึ้นแล้ว จึงเริ่มหันมาการรักษาอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นให้หายไป มนุษย์ในปัจจุบันส่วนมาก มักจะบ่ความรับผิดชอบในเรื่องสุขภาพของตนเองไปให้กับวงการแพทย์ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ เป็นการสร้างภาระที่หนักเกินกำลังของสถาบันการแพทย์ มนุษย์ในปัจจุบันมีความรู้ในเรื่องของการรักษาสุขภาพของตนเองน้อยมาก และยังคำนึงถึงเรื่องของการป้องกัน ไม่ให้เกิดความเจ็บป่วยหรือความเสื่อมโทรมทางด้านสุขภาพนั้นน้อยอยู่ ตลอดจนลักษณะการส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีในปัจจุบันนั้น ก็เป็นไปในรูปของการค้า มากกว่าที่จะเป็นวิทยาการ สังคมในปัจจุบันนี้มีการโฆษณาให้คนทั่วไปใช้อาหาร เครื่องดื่มและยาในการเสริมและบำรุงสุขภาพของร่างกาย มากกว่าที่จะแนะนำให้มนุษย์รู้จักและเข้าใจการรักษาสุขภาพของตนเองอย่างแท้จริง ผลจึงปรากฏว่ามนุษย์ในปัจจุบัน มีปัญหาในเรื่องของสุขภาพอนามัยอย่างมากจนการแพทย์ไม่สามารถที่จะรับผิดชอบได้หมด

ทางด้านสังคม แม้จะสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน จะมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคนิค วิทยาการมากกว่าสังคมโบราณก็ตาม แต่ก็ดูเหมือนว่าปัญหาด้านต่างๆ ในสังคมนั้น ก็จะมีการเจริญเติบโตขึ้นมากยิ่งขึ้นไปกว่าวิทยาการเหล่านั้นด้วย อาจเป็นเพราะว่า เทคนิควิทยาการที่เจริญขึ้นนั้น อยู่ในอำนาจการควบคุมของคนเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งทำให้การผูกขาดโอกาสทางสังคมมีได้มากขึ้น ผู้เอาเปรียบจะเป็นผู้ที่มีโอกาสที่จะได้รับข้อมูลทางวิทยาการมากกว่า จึงสามารถใช้ความรู้ที่ตนมีอยู่นั้น ในการสร้างระบบที่จะช่วยให้ตนสามารถเอาตัวเอาเปรียบได้อย่างซับซ้อนมากขึ้น จนคนอื่นๆ ในสังคมไม่สามารถแก้ไขสภาพของตน ที่ตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบได้ ปัญหาความแตกต่างกันระหว่างวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น จึงมีอยู่อย่างมากมายและเห็นได้ชัด คนที่มุ่งจะมีวิถีชีวิตที่สุขสบาย แตกต่างจากคนจนผู้ไร้แรงงานอย่างสิ้นเชิง ลักษณะของการ

เอาโรคเอาเปรียบกันในสังคมนั้น ก็มีความซับซ้อนมากขึ้น จนโอกาสที่คนจนจะได้รับความสะดวกสบายนั้น มีอยู่น้อยมาก ในขณะที่เดียวกันคนมีเมือง ก็ไม่อาจที่จะมีความสุขที่แท้จริงได้ เพราะการตอบสนองความต้องการทางวัตถุเพียงอย่างเดียว นั้น ไม่สามารถที่จะทำให้ความปรารถนาที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์หมดสิ้นลงได้ ปัญหาสังคมจึงดูเหมือนอยู่ในสภาพของปริศนาที่แก้ไขไม่ได้ นอกจากนี้แม้ว่าสังคมปัจจุบัน จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากมาย แต่ผลภาวะต่าง ๆ ก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากตามความสะดวกสบายที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นด้วย

กำลังการผลิตสินค้าต่างๆ ในปัจจุบันนั้นเพิ่มสูงกว่า สังคมในอดีตมากมาย แต่แม้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีมากขึ้นเท่าใด ก็ไม่เคยที่จะพอเพียงกับความต้องการที่มากมายของมนุษย์เลย สังคมในปัจจุบันจึงยังคงมีปัญหาในเรื่องของการแบ่งปันทรัพย์สินเหล่านี้อยู่มาก จนเกิดเป็นความขัดแย้งในระดับต่างๆ ขึ้นมากมาย เช่น เกิดเป็นการเดินขบวน การจลาจล สงครามกลางเมืองในประเทศและระหว่างประเทศ เกิดเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางด้านอาชญาที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม ปัญหาการเอาโรคเอาเปรียบที่แม้ว่าจะดูว่าชอบธรรมตามกฎหมาย และตามระบบสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่โดยเนื้อหามแล้วกลับเป็นสิ่งที่มีความขัดแย้งกับหลักทางจริยธรรมเป็นอย่างมาก เป็นต้น

ปัญหาทางด้านจิตใจ คนในสังคมปัจจุบัน มีปัญหาทางด้านจิตใจกันสูงมาก ดังจะเห็นได้จากสถิติการเป็นโรคจิต คนฆ่าตัวตาย การคิดยาเสียดิต ปัญหาความเครียดจากการทำงาน โรคนอนไม่หลับ ปัญหาทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ความแปลกแยก ฯลฯ ที่เกิดขึ้นมากมาย

นอกจากนี้หากจะมองกันไปอีกแง่มุมหนึ่ง ก็จะทำให้เห็นว่า จิตใจของคนในสังคมปัจจุบัน มีความเสื่อมถอยลงกว่าคนในอดีต คนในปัจจุบันจึงมีความเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น ขาดความเมตตา ขาดความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกัน ขาดความไว้วางใจต่อกัน ขาดความรู้สึกเสียสละที่จะทำสิ่งต่างๆ เพื่อส่วนรวม ขาดความมุ่งมั่นอดทนที่จะสร้างสิ่งที่ดีขึ้นว่ามีคุณค่าโดยไม่ได้ผลตอบแทน ฯลฯ เป็นต้น

ความสนใจของคนในปัจจุบันนั้นมีความกระจัดกระจายมาก เพราะสภาพแวดล้อมของมนุษย์ในปัจจุบันมีความหลากหลายมาก จิตใจที่กระจัดกระจายไปหลายเรื่อง ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของคนในแต่ละเรื่องลดน้อยลง เพราะในขณะที่ทำงานอย่างหนึ่ง ความคิดเกี่ยวกับเรื่องอื่นก็จะเข้ามารบกวน ทำให้จิตขาดพลังที่มีความแน่วแน่ไป นอกจากนี้จิตใจของคนในสังคมปัจจุบันสัมผัสกับความสงบ ความเบิกบานและความสุขที่แท้จริงน้อยมาก การพักผ่อน และการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ ในปัจจุบันนั้น จะเต็มไปด้วยความตื่นเต้น การเร้าอารมณ์ การแข่งขัน และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง เช่น การดูภาพยนตร์ การเข้าดิสโก้ เทกซ์ การเล่นกีฬา การเล่นเกมส์ การไปเที่ยวต่างจังหวัด ฯลฯ นั้น จะเป็นสิ่งที่ต้องใช้พลังงานทางกาย หรือมีเงินนั้นก็ก็จะก่อให้เกิด

เกิดอารมณ์ที่แตกต่างกันมากมาย ตามสิ่งแวดล้อมที่เข้ามาสัมผัสกับประสาทรับรู้อยู่เสมอ จิตใจจึงเกิดความสงบที่แท้จริงได้น้อยมาก ความบันเทิง และการพักผ่อนในปัจจุบัน จึงยังไม่เป็นสิ่งที่ช่วยให้ร่างกายและจิตใจเกิดความผ่อนคลายที่แท้จริงได้ จึงเกิดสะสมเป็น ความเครียด และปัญหาต่างๆทางจิตใจของมนุษย์มากมาย

ทางด้านปัญญา แม้ว่ามนุษย์ในปัจจุบันจะได้พัฒนาศักยภาพ ทางด้าน การใช้สมองอย่างมาก จนสามารถคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ และระบบที่มีความซับซ้อนต่างๆได้มากมาย แต่กระนั้นมนุษย์ก็ยังไม่สามารถที่จะควบคุมทิศทางการใช้ปัญญาที่ได้พัฒนาขึ้นแล้ว ไปในทางที่ถูกต้องเลย จึงเห็นได้ว่า มนุษย์ยังคงใช้ปัญญาไปในการผลิตอาวุธ เพื่อการฆ่า กัน ใช้ปัญญาเพื่อที่จะเอาเปรียบหรือสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ใช้ปัญญาไปเพื่อผลิต สิ่งฟุ่มเฟือย ที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตอย่างแท้จริง ทำให้การบริหารใช้ทรัพยากรเป็นไป อย่างไม่สมดุลยิ่งขึ้น จนก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นโดยทางอ้อมได้ ตลอดจนปัญญาของ มนุษย์ยังไม่พัฒนาพอที่จะแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมยุคหลังได้ เช่นปัญหา เรื่องของมล ภาวะ ปัญหาเรื่องของการทำลายสภาพแวดล้อม ฯลฯ เป็นต้น

มนุษย์ส่วนใหญ่ในปัจจุบัน มักจะคิดและทำสิ่งต่างๆตามระบบไปตามๆ กัน แม้ว่าจะเห็นว่าระบบนั้นดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องก็ตาม ปัญญาที่เกิดขึ้นของมนุษย์มัก จะเกิดจากระบบการศึกษา ที่สอนตามกันมา และเป็นเรื่องของการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ มากกว่าที่จะเป็น เรื่องของการคิดค้นหรือการใช้วิจรรณญาณพิจารณาสิ่งต่างๆ ว่าดีเลว ถูกผิดด้วยตนเอง ปัญญาที่พัฒนาขึ้นของมนุษย์นั้น ยังคงพัฒนาอยู่แต่เพียงในกรอบของข้อมูล เท่านั้น ซึ่งหากศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติดู จะเห็นว่ามีคนจำนวนน้อยมาก ที่จะ เป็นอัจฉริยะ สามารถคิดและกระทำในสิ่งที่ยิ่งใหญ่และเป็นอมตะได้ โดยเฉพาะในสังคม ปัจจุบันที่ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไป โดยมีระบบการค้าเป็นหลักด้วย มนุษย์ส่วนใหญ่จึงเพียง แต่ใช้ปัญญาของตนไปในทางที่จะให้ได้มาซึ่งวัตถุหรือผลประโยชน์เท่านั้น ปัญญาเช่นนี้จึงไม่ สามารถที่จะแก้ปัญหาใดๆของสังคมได้

วิธีการแก้ปัญหาแบบนีโอฮิวแมนนิส

เหตุที่สังคมในปัจจุบันยังคงมีปัญหายิ่งมากมาย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อาจจะเป็นเพราะว่า มีการแก้ปัญหาอย่างไม่ถูกต้องไม่ถูกวิธี ซึ่งแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ก็ได้เสนอวิธีการใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าอาจจะ เป็นวิธีที่ช่วยแก้ปัญหาทางด้านต่างๆของมนุษย์ ได้ เพราะแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้นเกิดจาก ศรีพระบาทเรนจัน ลักการ ผู้ที่ได้อิทธิพล และได้ฝึกปฏิบัติจนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง แจ่มแจ้ง ในเรื่องของคุณค่าและประโยชน์ จากโยคะศาสตร์โบราณ ที่เน้นในเรื่องของการพัฒนามนุษย์ให้ไปสู่สมบูรณภาพ ซึ่งในสังคม ปัจจุบันมีคนเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น ที่จะมีความสนใจและสามารถเข้าใจโยคะศาสตร์ได้ อย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาตามระบบใหม่ ที่เน้นในเรื่องของเหตุ

ผล วิทยาศาสตร์ และสิ่งที่พิสูจน์ได้ ท่านจึงสามารถที่จะอธิบายคุณค่าและประโยชน์จาก โยคะศาสตร์ ด้วยการใช้เหตุผล และหลักการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีผลการทดลอง ต่างๆ ประกอบ จนแนวคิดดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ท่านมองว่าเรื่องของชีวิตและ ธรรมชาติของมนุษย์นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่วิทยาศาสตร์และศาสตร์ในเรื่องการจัดระบบสังคม ควรจะให้ความสนใจ เพื่อที่ทิศทางและรูปแบบการพัฒนาของมนุษย์และสังคมนั้น จะมีความสอดคล้องประสานกับความ เป็นมนุษย์ และพัฒนาการที่แท้จริงของมนุษย์ได้ และท่าน ก็มองว่าวิทยาศาสตร์และการจัดระบบสังคมที่เหมาะสมนั้น ก็จะช่วยให้มนุษย์โดยทั่วไป สามารถเข้าใจชีวิตและธรรมชาติของคนได้ง่ายขึ้น ตลอดจนสามารถพัฒนาศักยภาพใน ด้านต่างๆ ของตนให้มีความก้าวหน้าขึ้นได้ด้วย

อนึ่งท่านเป็นผู้ที่เกิดในสังคมยุคปัจจุบัน และท่านก็เป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือ ผู้อื่นมาตั้งแต่ยังเยาว์วัย ท่านจึงได้พยายามที่จะคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย โดยที่ท่านได้ศึกษาประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษยชาติอย่างละเอียด ได้ ศึกษาและวิเคราะห์ถึงด้านที่ดีและไม่ดีของระบอบการปกครอง และการจัดสังคมเศรษฐกิจ แบบต่างๆ ของสังคมมนุษย์อย่างละเอียด จนสามารถสังเคราะห์เป็นทฤษฎีใหม่ เพื่อใช้ในการ แก้ไขปัญหาสังคมมนุษยชาติได้อย่างน่าสนใจ

ตัวท่านเองแม้จะไม่ได้จบการศึกษาตามระบบโรงเรียน ในระดับที่สูง นัก เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจ แต่แนวคิดที่ท่านได้นำเสนอ ก็ได้รับการยอมรับจากคนจำนวนมากมาหลายปีในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งแม้แต่ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูง สุด ก็ยังยอมรับและกล่าวอ้างถึงแนวคิดในด้านต่างๆ ของท่าน ในระยะเวลาเพียง 30 ปีเศษ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความรู้ในหลายด้านของท่านก็เริ่มแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกัน ใน ประเทศต่างๆ ถึงกว่า 150 ประเทศ โดยท่านมีอาสาสมัครที่ทำงานให้กับท่านโดยไม่คิด เงินเดือนจำนวนถึงกว่า 1 พันคน แนวคิดที่ลึกซึ้ง รอบด้าน และมีความแปลกใหม่ของ ท่านที่เกิดจากการประสานคุณค่าของโยคะศาสตร์แบบโบราณ ให้เข้ากับวิทยาการยุคใหม่ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ที่อาจจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ ซึ่งท่านได้เสนอ เกี่ยวกับ เรื่องของการพัฒนามนุษย์ในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้คือ

ทางด้านกายภาพ นีโอบิวแมนนิสเสนอว่าปัญหาที่สำคัญทางด้านสุขภาพ ของมนุษย์นั้น ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรคที่มีอยู่โดยทั่วไป ในสภาวะแวดล้อมรอบตัวมนุษย์ แต่เกิดจากการที่ร่างกายของมนุษย์ไม่ได้อยู่ในสภาวะที่สมดุลย์เหมาะสม จนทำให้เชื้อโรค ต่างๆ สามารถทำอันตรายต่อร่างกายได้ อาการของโรคต่างๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นอาการ ของการต่อสู้ของร่างกายที่พยายามจะขับเชื้อโรค ของเสียและสารพิษต่างๆ ออกจาก ร่างกาย ซึ่งหากอวัยวะต่างๆ ในร่างกายต้องทำงานเช่นนี้มากเกินไป ก็อาจจะเกิดอาการ อักเสบ หรือเกิดความเสื่อมสมรรถภาพของอวัยวะต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นต้นเหตุ ของโรคอื่นๆ อีกหลายชนิด

ซึ่งวิธีการป้องกันรักษาโรคที่ดีที่สุดที่นิโฮิวแมนนิสแนะนำก็คือ การพยายามรักษาสภาพของร่างกายให้มีความสมดุลและแข็งแรงอยู่เสมอ โดยวิธีการที่เป็นธรรมชาติ เช่นการกินอาหารที่มีสารเคมี สารพิษ และของเสียที่ร่างกายกำจัดไม่ได้หรือกำจัดได้ยากเข้าไปให้น้อย เพื่อช่วยลดภาระของระบบการย่อยอาหาร และระบบการขับถ่ายของเสียของร่างกาย ไม่ให้ทำงานหนักมากเกินไป จนเสื่อมสมรรถภาพ ซึ่งจะทำให้ของเสียสามารถตกค้างในเนื้อเยื่อ และอวัยวะต่างๆในร่างกายได้มากขึ้น จนเกิดเป็นโรคนิโคตต่าง ๆ ขึ้น การกินอาหารที่ช่วยให้การขับสารพิษและของเสียออกจากร่างกายนั้นเกิดขึ้นได้อย่างสะดวกขึ้น เป็นต้น

ปัญหาของโรคบางชนิดนั้น เกิดจากการที่ร่างกายต้องอยู่ในอิริยาบถหนึ่งไครนานจนเกินไป จนอวัยวะ กล้ามเนื้อหรือเส้นประสาทบางส่วนต้องอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม จึงเกิดการทํางานที่เสื่อมสมรรถภาพขึ้น อีกทั้งโรคบางชนิด โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกนั้น ก็เป็นสิ่งที่เกิดจากการผลิตฮอร์โมนที่ไม่สมดุลย์ในร่างกายขึ้น ดังนั้นการออกกำลังกายที่ถูกต้องเหมาะสมแบบนิโฮิวแมนนิส จึงยังสามารถช่วยให้ อวัยวะต่างๆในร่างกายมีความยืดหยุ่น มีความแข็งแรงและทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ช่วยให้ระบบการไหลเวียนโลหิต และระบบการหายใจดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เนื้อเยื่อและอวัยวะต่างๆในร่างกายได้รับสารอาหารอย่างเต็มที่มากขึ้น ตลอดจนสามารถขับของเสียออกมาได้ดีขึ้นด้วย

ไม่เพียงเท่านั้น การรู้จักทำความสะอาดร่างกายอย่างสม่ำเสมอด้วยน้ำ โดยเฉพาะก่อนและหลังการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การเปิดและปิดของอวัยวะที่ติดต่อกับร่างกายภายใน เช่นต่อมเหงื่อ อวัยวะขับถ่าย ฯลฯ ยังเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการรักษาความสะอาดและสมดุลย์ของอุณหภูมิในร่างกายของมนุษย์ ซึ่งสามารถส่งผลต่อสุขภาพทางกายและจิตได้มากอีกด้วย การรู้จักชำระร่างกายภายในด้วยการอดอาหาร เพื่อให้ร่างกายสามารถขับของเสียออกจากร่างกายได้อย่างเต็มที่ หรือหมกกับเปิดโอกาสให้อวัยวะภายในได้รับการพักผ่อนอย่างเต็มที่บ้าง จะทำให้ของเสียและสารพิษที่สะสมอยู่ในร่างกายมีปริมาณน้อยลง และยังช่วยให้อวัยวะต่างๆภายในร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย การฝึกสมาธิ การปฏิบัติตามหลักคุณธรรม การหาโอกาสปะทะสังสรรค์กับผู้ที่มีความรู้ และยังมีคุณธรรมและความรู้ ยังช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงสุขภาพจิตที่ดี ความมีอุดมคติและความมีคุณธรรมไว้ได้ด้วย

นิโฮิวแมนนิสได้เสนอให้มนุษย์พัฒนาทางกายภาพ โดยการกินอาหารที่ถูกต้อง ซึ่งก็จะได้แก่อาหารประเภทพืช ผัก ผลไม้ที่สดจากนม และเมล็ดธัญพืช อาหารที่กินควรจะเป็นอาหารที่มีความสดใหม่ และผ่านกรรมวิธีการปรุงแต่งหรือแปรรูปน้อยที่สุด ควรจะมีการทำความสะอาดร่างกายก่อนรับประทานอาหาร กินอาหารเฉพาะเมื่อหิว กินอาหารด้วยจิตใจที่มีความสงบ เคี้ยวอาหารให้ละเอียด ไม่กินอาหารที่สร้าง

ความเป็นกรดให้กับร่างกายจนมากเกินไป ไม่กินอาหารใกล้เวลานอนเกินไป และกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ฯลฯ เป็นต้น

ส่วนอาหารประเภทเนื้อสัตว์ หนัก ไขมัน หอม กระเทียม ชา กาแฟ ยาเสพติด ซอกโกแลต น้ำอัดลม ฯลฯ นั้น เป็นอาหารที่สามารถส่งผลเสียต่อร่างกาย หรือความสมดุลย์ของจิตใจได้ มนุษย์จึงควรพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการกินอาหารเหล่านั้นเสีย

เมื่อมนุษย์มีการกินอาหารที่ถูกต้อง ร่างกายก็จะมีความแข็งแรง มีภูมิต้านทานโรค และสามารถขับของเสียออกจากร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้มนุษย์มีสุขภาพที่ดี มีอารมณ์ความรู้สึกที่มีความสมดุลย์ และมีความสงบอย่างลึกซึ้งในใจได้มากขึ้น

นอกจากการกินอาหารแล้ว มนุษย์ก็ควรจะมีการออกกำลังกาย ซึ่งนี่โอฮิวแมนนิสได้เสนอการออกกำลังกายที่เรียกว่าอาสนะ ตานดวา และเคาซิกิ ซึ่งการออกกำลังกายเหล่านี้ จะมีประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจของมนุษย์ ช่วยขับของเสียออกจากอวัยวะต่างๆของร่างกาย ช่วยให้เซลล์ต่างๆตามร่างกายได้รับสารอาหารอย่างเต็มที่ขึ้น ช่วยให้ต่อมไร้ท่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการผลิตฮอร์โมนที่สมดุลย์ อันส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ในทางที่ดี ทั้งอาสนะ ตานดวาและเคาซิกิ ทำให้ร่างกาย กล้ามเนื้อ และข้อต่อมีความยืดหยุ่นขึ้น ระบบไหลเวียนของโลหิต ทางเดินหายใจ ระบบน้ำเหลืองทำงานได้ดีขึ้น จึงสามารถช่วยให้มนุษย์มีสุขภาพทางกายและจิตที่ดีขึ้น

การปฏิบัติตนตามหลักปฏิบัติ 16 ประการ จะช่วยให้มนุษย์มีสุขภาพอนามัยทั้งทางกายและใจที่เหมาะสม การใช้น้ำ การขับถ่าย การอดอาหาร การฝึกสมาธิ การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม การร่วมสมาคมกับหมู่กลุ่มที่ดี การมีวินัยในตนเองต่างๆ ล้วนช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และมีความก้าวหน้าได้ โดยไม่ปล่อยให้สัญชาตญาณระดับต่ำและความเคยชิน นำชีวิตให้เลื่อนไหลไปในทางที่เสื่อมถอยได้

ซึ่งหากจะวิเคราะห์หาคู่เกี่ยวกับ เรื่องการพัฒนาของนีโอฮิวแมนนิส แล้ว ก็จะทำให้เห็นความแตกต่างจากการพยายามแก้ปัญหาในปัจจุบัน ที่มักจะแก้ปัญหากันเมื่อเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพขึ้นแล้วจึงหาทางรักษา แต่นีโอฮิวแมนนิสนั้น จะเน้นที่ความรู้และวิชาการเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพของตนเอง และผลของการปฏิบัติตนต่อสุขภาพ ซึ่งจะเป็นลักษณะของการป้องกันมากกว่าลักษณะของการรักษา มิฉะนั้นก็จะเป็นลักษณะของการแก้ปัญหาด้านสุขภาพที่ต้นเหตุของปัญหา คือเรื่องของวิถีชีวิต มากกว่าจะรักษาเฉพาะอาการของโรคที่เกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้นีโอฮิวแมนนิสก็ไม่ได้ปฏิเสธระบบการแพทย์ แต่เห็นว่าการแพทย์นั้นมีประโยชน์อย่างมาก ในการช่วยชีวิตของคนที่ได้ปล่อยให้ตนเองเกิดโรคขึ้นแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นเรื่องของอุบัติเหตุหรือเรื่องฉุกเฉินต่างๆ

การมองปัญหาในลักษณะที่เป็นการป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาทางด้าน

สุขภาพขึ้นของนีโอฮิวแมนนิส ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส มีประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์ทางด้านกายภาพอย่างมาก เพราะจะช่วยให้มนุษย์สามารถรับพิศขอมเรื่องของตัวเองได้ โดยไม่ต้องบัดความรับพิศขอมไปให้การแพทย์เท่านั้น

ทางด้านสังคม นีโอฮิวแมนนิสเสนอว่า ปัญหาสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น เกิดจากการที่มนุษย์มีจิตสำนึก และมีระบบคุณธรรมที่เสื่อมโทรมลง นีโอฮิวแมนนิสจึงได้เสนอการตีความระบบคุณธรรมเสียใหม่ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสม กับสภาพสังคมสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแล้ว ซึ่งระบบคุณธรรมใหม่นี้ก็เป็นการประยุกต์มาจากระบบคุณธรรมแบบเดิม แต่มีการตีความให้ละเอียดลึกซึ้งให้เห็นถึง ผลกระทบของการกระทำที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง ต่อจิตใจ การกระทำ และสังคมส่วนรวมด้วย

การปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมยามะและนियามะของบุคคล จะช่วยให้มนุษย์สามารถสัมพันธ์กับผู้อื่น และความรู้สึกของตนเองได้อย่างถูกต้อง ทำให้ปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องในสังคมลดน้อยลง และทำให้มนุษย์สามารถรักษาความรู้สึกสงบบริสุทธิ์ของจิตใจไว้ได้ อันจะส่งผลให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนไปสู่สมบุรณภาพได้ง่ายขึ้น

นอกจากระบบคุณธรรมแล้ว นีโอฮิวแมนนิสยังได้เสนอทฤษฎีเศรษฐกิจการเมือง สังคมแบบใหม่ เพื่อพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงระบบสังคมให้มีความสอดคล้องเหมาะสมมากขึ้นด้วย การจักระบบสังคมแบบเพิร์ทซ์ของนีโอฮิวแมนนิส จะช่วยให้การเอาใจเอาเปรียบของคนกลุ่มน้อยในสังคม ไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสะดากนัก จะช่วยให้การกระจายรายได้เกิดขึ้นได้มากขึ้น ช่วยให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถใช้ทรัพยากรของจักรวาลและศักยภาพของตนไปในทางที่เป็นประโยชน์ ต่อมนุษยชาติและสรรพสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น จะช่วยให้สังคมมีสภาพที่เหมาะสมที่เอื้อให้ทุกคน ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ของตนได้เร็วขึ้น และเป็นทฤษฎีที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้โดยรอบคอบที่สุด เพิร์ทซ์จึงเป็นทฤษฎีทางเศรษฐกิจการเมืองที่มีความน่าสนใจอย่างมาก ที่อาจจะช่วยให้การพัฒนาสังคม ที่เหมาะสมกับมนุษย์นั้น เกิดขึ้นได้จริง

การมองปัญหาสังคมว่าเกิดขึ้นจากการขาดระบบคุณธรรม ทำให้นีโอฮิวแมนนิส เสนอวิธีพัฒนาสังคมด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบคุณธรรมขึ้นในชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนได้เสนอให้มีระบบที่ไม่เปิดโอกาสให้เกิดการเอาใจเอาเปรียบ และช่วยควบคุมไม่ให้คนที่ไม่มีความซื่อสัตย์ สามารถใช้อำนาจหรือความรู้ในการเอาเปรียบผู้อื่นได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอแนวคิด โดยได้ทำการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมของมนุษยชาติ และความต้องการของมนุษย์เป็นอย่างดีแล้ว ย่อมจะเป็นแนวคิดที่น่าสนใจและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น

ทางด้านจิตใจและปัญญา นีโอฮิวแมนนิสเสนอว่า คนทั่วไปในสังคมปัจจุบันนั้น มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของโครงสร้างและวิธีการพัฒนาสมองและจิตก้น้อยมาก แม้แต่ระบบการศึกษา ก็ยังมีการใช้ความรู้เรื่องนี้มาปรับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน

กันอย่างไม่พอเพียง ดังนั้นนีโอฮิวแมนนิสจึงได้จัดให้มีการศึกษาแบบนีโอฮิวแมนนิสขึ้น โดยมีการปรับนำเอาความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนามนุษย์มาใช้ด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหากผู้เลี้ยงดูเด็กมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็จะช่วยในเรื่องของการพัฒนาเด็กได้อย่างสมบูรณ์ขึ้น

นอกจากเรื่องของเด็กแล้ว นีโอฮิวแมนนิสยังเสนอว่า หากมีการฝึกจิตใจที่มีความวุ่นวายกระจัดกระจายของคนโดยทั่วไปให้สงบขึ้น ด้วยวิธีการฝึกสมาธิแล้ว ก็จะช่วยให้อารมณ์และปัญญาของมนุษย์นั้นพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งวิธีการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับสมาธิของนีโอฮิวแมนนิสนั้น มีลักษณะที่มีเหตุผลและเป็นวิทยาศาสตร์ เมื่อมนุษย์ฝึกสมาธิ จะทำให้จิตในระดับที่ละเอียดอ่อนที่มีพลังงานมหาศาล ได้พัฒนาและแสดงศักยภาพที่ซ่อนอยู่ออกมา ช่วยให้มนุษย์สามารถสร้างสรรค์งาน ศิลปะให้มีความงดงาม แปลกใหม่ และมีความอ่อนโยนลึกซึ้งได้ ช่วยให้มนุษย์สามารถเข้าใจโลกและธรรมชาติได้มากขึ้น ช่วยให้มนุษย์สามารถประจักษ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ที่อำนวยความสะดวกต่อชีวิตมนุษย์และสังคมได้มากขึ้น ช่วยให้มนุษย์สามารถจัดระบบการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างสงบและมีความสุข โดยไม่มีการเอาใจเอาเปรียบหรือเบียดเบียนกันได้ ความรู้สึกสุขสงบที่บริสุทธิ์ ที่ไม่แบ่งแยก จะทำให้มนุษย์มีความรัก ความเมตตาที่แท้จริงต่อผู้อื่นและสรรสร้างสิ่งทั้งปวงได้

นีโอฮิวแมนนิสได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติธรรม และการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้มุ่งสู่ความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งเรื่องของการปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกคน ไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของนักบวชเท่านั้น และการฝึกตนนั้น ก็ควรเป็นกิจกรรมที่มีการฝึกอยู่อย่างสม่ำเสมอทุกวัน ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมที่จะสนใจกันเฉพาะในเวลาที่ยากจะฝึก หรือเวลาที่ต้องการจะสงบจิตใจเท่านั้น ซึ่งหากมนุษย์มีการฝึกตนอย่างสม่ำเสมอทุกวัน ธรรมะก็จะเป็นเรื่องที่ไม่แยกออกจากชีวิต เหมือนกับลักษณะที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันที่มนุษย์กับธรรมะนั้นมีส่วนที่เกี่ยวข้องกันอย่างแท้จริงน้อยมาก มนุษย์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะยกเรื่องของการปฏิบัติธรรมให้แก่วัด และมีเวลาที่จะสัมพันธ์กับวัดน้อยมาก ความห่างเหินของวัดกับมนุษย์ จึงทำให้มนุษย์ห่างเหินไปจากธรรมะด้วย ซึ่งผลร้ายที่เกิดขึ้นก็คือชีวิตของคนในสังคมจะขาดธรรม จนทำให้ปัญหาต่างๆขึ้นอย่างมากมายในสังคมปัจจุบัน

นีโอฮิวแมนนิสกล่าวว่า เมื่อมนุษย์ได้ปรับสภาพร่างกาย และได้เตรียมสภาพแวดล้อม อารมณ์และจิตใจของตนอย่างเหมาะสมแล้ว มนุษย์ก็ควรที่จะมีการพัฒนาศักยภาพในด้านอื่นๆ ให้มีความละเอียดอ่อนมากขึ้นด้วย เช่นการฝึกฝนทางด้านศิลปะ การศึกษาวิชาการในด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างปัญญาให้มีความรู้มากขึ้น และควรฝึกสมาธิภาวนา เพื่อยกจิตจากระดับของจิตสำนึก และจิตใต้สำนึกให้เข้าสู่ระดับจิตสำนึกพิเศษ เพื่อทำให้ศักยภาพในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในความจริงของชีวิต ปัญญาที่บริสุทธิ์ในศาล และความรู้สึกเบิกบาน บริสุทธิ์ สงบ ที่เป็นความสุขที่แท้จริงนั้นได้เกิดขึ้น

การพัฒนาจิตและปัญญาแบบนีโอฮิวแมนนิส โดยการฝึกสมาธิ จะช่วย

ให้มนุษย์สามารถควบคุมความคิดที่กระจัดกระจายไปทุกทิศทางได้มากขึ้น ไม่เพียงเท่านั้น
การคิดแต่เพียง เรื่องของสภาวะที่สุขสมบูรณ์ในการฝึกสมาธิ ยังทำให้จิตสามารถสัมผัสกับ
ความสุข ความเบิกบานและความผ่อนคลายที่แท้จริง ที่แม้แต่การนอนหลับก็ไม่สามารถจะ
ให้ได้ด้วย และหากผู้ฝึกสามารถยกจิตจนถึงระดับจิตสำนักพิเศษได้ ผู้ฝึกก็จะสามารถพัฒนา
ปัญญาด้านความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ และความรู้รอบที่ยิ่งใหญ่ได้ด้วย ผู้วิจัย
จึงเห็นว่าวิธีการพัฒนาจิตแบบนี้โอฮิวแมนนิสนี้ สามารถช่วยให้มนุษย์สามารถพัฒนาจิตใจ
ของตนให้เกิดความสงบเบิกบานขึ้นได้ พร้อมกับสามารถพัฒนาปัญญาให้มีศักยภาพมากขึ้นได้
นอกจากนี้ปัญญาที่เกิดจากจิตสำนักพิเศษ ยังเป็นปัญญาที่บริสุทธิ์ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่อง
ของผลประโยชน์ ซึ่งปัญญานี้คนนั้นเท่านั้น ที่จะสามารถแก้ปัญหาทั้งมวลของสังคมได้

จากการนำเสนอเรื่องการพัฒนาคนมนุษย์ด้านต่างๆ ของนีโอฮิวแมนนิส
 จะเห็นได้ว่า แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคนมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้ง
 ทางด้านกายภาพ สังคม จิตใจและปัญญา และการพัฒนาชีวิตตามแนวคิดแบบนี้โอฮิวแมนนิส
 นั้น ก็เป็นแนวคิดที่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การพัฒนาทางกายภาพจะส่งผลต่อการ
 พัฒนาทางด้านอารมณ์ความรู้สึก การพัฒนาทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ก็จะส่งผลต่อการ
 พัฒนาจิตใจและปัญญา ให้มีความละเอียดอ่อน มีความสงบและมีความลึกซึ้ง ฟ่องใสมาก
 ขึ้น ซึ่งเมื่อมนุษย์แต่ละคนมีการพัฒนาชีวิตของตนโดยรอบด้านแล้ว สังคมก็就会有ความก้าว
 หน้าขึ้นได้ โดยเฉพาะหากสังคมมีกฎเกณฑ์ มีหลักการจัดสถานสังคม และระบบความ
 สัมพันธ์ต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสมด้วยแล้ว สังคมก็จะมีสภาพที่เหมาะสมที่เปิดโอกาส
 ให้ผู้อื่น ได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนให้ดีขึ้นบ้าง ซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีความสุขสงบ
 และมีความก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วขึ้น และมีสภาพที่เอื้อต่อพัฒนาการของมนุษย์โดยรวม
 ได้ดียิ่งขึ้นไปอีก

นีโอฮิวแมนนิสได้เสนอแนวคิดอย่างมีความสอดคล้องกัน และเป็นขั้น
 ตอน โดยมีการใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ใช้การค้นคว้า และผลการทดลองต่างๆ เป็น
 หลักฐานในการอ้างอิงให้แนวคิดนั้นมีความน่าเชื่อถือขึ้น ซึ่งการนำวิทยาศาสตร์ ประวัติ-
 ศาสตร์ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ต่างๆ มาอธิบายความเชื่อทางอภิปรัชญา ทาง
 ศาสนา หรือทางจิตวิญญาณนั้น อาจจะเป็นยุทธวิธีในการเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มอย่าง
 ฉลาดและแยบคาย แต่กระนั้นก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะทำให้ศาสตร์ทางด้าน
 ศาสนาและวิทยาศาสตร์ที่คู่กันมาช้านานจะมีความขัดแย้งกันมาตลอดยุคสมัยนั้น มีความประสาน
 สอดคล้องกันได้มากขึ้น และเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้คนทั่วไปหันมาสนใจในเรื่องของการฝึก
 จิต และการปฏิบัติธรรมได้อย่างไม่มั่งงาย หลีกหนีไปเชื่อกันไป จนจิตเกิดความบิตกั้น
 ความเชื่อแบบอื่นต่อไป การเสนอเรื่องของการปฏิบัติธรรมอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ทำให้
 เรื่องของการปฏิบัติธรรมกลายเป็นสิ่งสากล ที่ทำให้มนุษย์เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญ
 ของการปฏิบัติธรรมมากขึ้นได้ นีโอฮิวแมนนิสได้นำเอาผลการทดลอง ที่มีนักวิทยาศาสตร์

ได้เสนอไว้แล้ว แต่ยังมีผู้สนใจน้อยอยู่ มาจัดระบบและนำเสนอได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนได้มีการค้นคว้าศึกษา และสังเกตเพิ่มเติมเองมากขึ้นด้วย เพื่อให้แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้น

ไม่ว่าแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส จะเป็นแนวคิดที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาการของมนุษย์มากที่สุดหรือไม่ก็ตาม แต่นีโอฮิวแมนนิสก็ได้เสนอประเด็นที่น่าสนใจหลายเรื่อง ที่นักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา นักการเศรษฐกิจสังคมการเมือง นักพัฒนา ฯลฯ ควรที่จะมีการนำแนวคิดนี้ไปพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ให้ได้มาซึ่งความจริง ที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาการของมนุษย์และโลกมากที่สุด แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้น ได้เสนอวิธีการพัฒนามนุษย์ที่แตกต่างไปจากความเชื่อในระบบสังคม และความเคยชินของมนุษย์ในปัจจุบัน นีโอฮิวแมนนิสได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของมนุษย์ และสังคมระบบต่างๆ ไว้อย่างน่าสนใจ ตลอดจนได้เสนอทางแก้ไขมีเหตุผลน่าพิจารณาไว้ด้วย ซึ่งไม่ว่าแนวคิดแบบนี้โอฮิวแมนนิสนั้น จะถูกต้องหรือเหมาะสมต่อมนุษย์มากที่สุดหรือไม่ก็ตาม แต่ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงประเด็นการของมนุษย์และสังคมในอีกแนวทาง ที่มนุษย์น่าจะเอามาพิจารณาเพื่อสังคมจะได้มีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นได้ แนวคิดแบบนี้โอฮิวแมนนิสนั้น ได้เสนอไว้อย่างมีคุณภาพ เพราะสามารถนำเสนอปัญหาได้อย่างชัดเจน เห็นภาพพจน์ที่ลึกซึ้ง เป็นการมองชีวิตและสังคมในอีกแนวทาง ซึ่งต่างออกไปจากสภาพที่คนทั่วไปเคยชินอยู่ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของชีวิตและสังคมที่ชัดเจนขึ้น เพราะได้มีการมองในแง่มุมที่ใหม่ ทำให้การแก้ปัญหาเป็นไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสมขึ้น ซึ่งแนวคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์นี้ น่าจะมีคุณค่าต่อผู้อ่าน ที่ต้องการจะพัฒนาชีวิตของตนและสังคมได้อย่างมาก

เนื้อหาของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตในด้านต่างๆ เพื่อให้มนุษย์สามารถให้ศักยภาพของชีวิตและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลักษณะการเขียนมีการอ้างถึงประวัติข้อเท็จจริง ผลการทดลองพร้อมกับอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่างๆด้วย ซึ่งลักษณะของแนวคิดนั้น มุ่งเพื่อให้มีวิชาการ ปัญญาชน และผู้ที่สนใจในเรื่องของการพัฒนาคนในด้านต่างๆอ่าน และเป็นเรื่องที่สมสมัยเหมาะที่จะนำมาพิจารณาเพื่อการประยุกต์ใช้ต่อไป

และเมื่อมีการพิจารณากิจกรรมของกลุ่มนีโอฮิวแมนนิสแล้ว ก็ จะเห็น ว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ได้เสนอไว้คือ

- เกี่ยวกับเรื่อง การกินอาหารที่ถูกต้อง กลุ่มนีโอฮิวแมนนิสได้มีการผลิตหนังสือเผยแพร่แนวคิด มีการบรรยาย การสาธิตวิธีการปรุงอาหารมังสวิรัต และมีการจัดร้านอาหารเพื่อบริการแก่ผู้ที่ต้องการที่จะ กินอาหารมังสวิรัต มีการผลิตเต้าหู้หรืออาหารสำเร็จ เช่น เนยถั่ว เนื้อเทียม ฯลฯ ออกจำหน่าย และมีการจัดโรงงานแจกจ่ายอาหารมังสวิรัตแก่คนจนทั่วไป ตลอดจนได้พยายามรักษา ค้นคว้า และทดลองเพิ่ม

เดิมเกี่ยวกับการ กินอาหารที่ถูกต้องด้วย

คลินิกเคลื่อนที่และคลินิกที่เปิดบริการแก่คนจน จะใช้หลักการเกี่ยวกับ
เรื่องการปรับสภาพร่างกายให้มีความเหมาะสม ด้วยการ กินอาหารและการออกกำลังกาย
กายที่เหมาะสม ประกอบไปกับการใช้ยาด้วย ซึ่งจะเป็นการให้ความรู้ทางด้านอนามัยแก่
ผู้ป่วย ให้สามารถป้องกันการเกิดโรคด้วยตนเองได้ ในโรงเรียนนีโอฮิวแมนนิส นั้น ครู
จะจัดการประชุมผู้ปกครอง และให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องพัฒนาการของเด็ก
ด้วย ซึ่งจะมีการแนะนำให้ผู้ปกครองจดอาหารจำพวกน้ำตาล แก่เด็กที่มีความซุกซนไม่อยู่
สุข และลดอาหารจำพวกเนื้อสัตว์ หนืด ไซ้ หอมและกระเทียม แก่เด็กที่มีความเฉื่อย
ช้าและหงอย ตลอดจนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาเด็กในด้านอื่นๆด้วย

- เกี่ยวกับเรื่องการออกกำลังกาย กลุ่มนีโอฮิวแมนนิสได้มีการจัดการ
สอนอาสาสมัคร ตานดาวา และเคาซิกิ ให้แก่ผู้สนใจทั่วไป จัดพิมพ์หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโยคะ
จัดการแข่งขันเต้นตานดาวาและเคาซิกิ และมีการจัดค่ายลูกเสือและเนตรนารี
เพื่อฝึกความเข้มแข็งอดทน เพิ่มพูนทักษะในการปฐมพยาบาล การใช้ชีวิตแบบธรรมชาติ
ศิลปะการป้องกันตัว และความกล้าหาญให้แก่สมาชิกผู้สนใจ ในโรงเรียนนีโอฮิวแมนนิส
นั้น การสอนอาสาสมัครทำต่างๆยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการและความสนุกสนานได้
เป็นอย่างมากอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างรอบด้านขึ้นได้

- เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัย 16 ประการนั้น กลุ่ม
นีโอฮิวแมนนิสได้พิมพ์หนังสือ และจัดการบรรยายเกี่ยวกับประโยชน์และวิธีการปฏิบัติตน
ตามหลัก 16 ประการอยู่เสมอ ตลอดจนได้มีการทำแบบวัด เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถวัด
และทดสอบตนเองในเรื่องการปฏิบัติตามหลัก 16 ประการได้

- เรื่องยามะและนิยามะนั้น นีโอฮิวแมนนิสได้จัดพิมพ์หนังสือและจัด
การบรรยายเกี่ยวกับเรื่อง ความหมายและความสำคัญของหลักศีลธรรมยามะและนิยามะ
อยู่เสมอ

- สำหรับทฤษฎีเนว้าท์แล้ว กลุ่มนีโอฮิวแมนนิสได้จัดพิมพ์หนังสือและ
นิตยสารรายเดือน ตลอดจนหนังสือพิมพ์ข่าวรายสัปดาห์ เพื่อเสนอข่าวความเคลื่อนไหว
ของกลุ่มต่างๆ จัดการบรรยาย กลุ่มศึกษา กลุ่มเคลื่อนไหวที่เรียกว่าสมาชิกรวมจำนวน
มาก จัดการฝึกอาชีพ จัดตั้งสหกรณ์ต่างๆ และมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เช่น
โรงงานทำสบู่ โรงงานทำน้ำมันมะพร้าว โรงงานทำผลิตภัณฑ์จากถั่ว ส่วนผักและผลไม้
 ฯลฯ ตลอดจนมีการจัดการต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบต่างๆ เช่น การต่อต้านการ
ค้าประเวณี และสภาพลามกอนาจาร ฯลฯ เป็นต้น นีโอฮิวแมนนิสยังมีกลุ่มฟื้นฟูศิลปะ
วัฒนธรรม ที่จะทำหน้าที่ผลิตงานทางด้านศิลปะ วรรณกรรม งานแสดงละคร ดนตรี
และนาฏศิลป์ เพื่อช่วยให้คนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจแนวคิดของนีโอฮิวแมนนิสอย่างลึกซึ้ง
ขึ้นด้วย มีการจัดชุมนุมตัวอย่าง ที่จะทดลองใช้ทฤษฎีแบบเนว้าท์ขึ้น เช่น ในชุมชนจะมี

การใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวก และมีการใช้พลังงานมีการหมุนเวียน ที่ไม่หมดสิ้น เช่นแก๊สมูลสัตว์ ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ มีการทำการเกษตรทดลอง และเริ่มมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กต่างๆขึ้น

นี่ไออีวแมนนิสยังมีการจัดระบบการศึกษา ที่ปลูกฝังให้เยาวชนได้มีโอกาส พัฒนาทางด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนและความมีคุณธรรมขึ้น พร้อมกับความรู้ในด้านต่างๆด้วย ในโรงเรียนนี่ไออีวแมนนิสนั้น จะจัดให้เด็กได้มีโอกาสดูแลสัตว์เลี้ยงและต้นไม้ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักแสดงความรักและความเอาใจใส่ต่อผู้ที่มีความอ่อนแอ และต้องการความช่วยเหลือเหลืออื่นๆ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมการเล่นเกมส์ และเล่นละคร เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านสังคมขึ้นด้วย

นี่ไออีวแมนนิสพยายามสนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลอง ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปพร้อมๆกับการพยายามที่จะควบคุมการจัดระบบสังคมและการใช้วิทยาการเหล่านี้ให้มีความเหมาะสมขึ้น ซึ่งหากทำได้สังคมก็จะมีพัฒนาการขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีความก้าวหน้าได้ และนี่ไออีวแมนนิสยังเน้นให้ชุมชนแต่ละแห่งดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีของตนไว้ด้วย เพื่อให้โลกมีสิริสวัสดิธรรมที่หลากหลาย แต่ก็มีการเมืองไปสู่เป้าหมายคือสมบูรณาญาสิทธิราชย์และสังคมเหมือนกัน นี่ไออีวแมนนิส

เห็นด้วยกับการสอนวิทยาการต่างๆด้วยภาษาท้องถิ่น และเห็นว่าภาษาท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญเท่าเทียมกับภาษากลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาจะเป็นสิ่งที่ดำรงวัฒนธรรมและคุณค่าของแต่ละสังคมไว้ได้ กลุ่มนี้ไออีวแมนนิสจะพยายามหนุนให้ชนกลุ่มน้อยต่างๆ ดำรงเอกลักษณ์ของตนไว้ พร้อมกับเสริมให้ชนกลุ่มน้อยมีพัฒนาการมากขึ้น จนถูกเอารัดเอาเปรียบน้อยลง และมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

-ส่วนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตและปัญญา นั้น ไออีวแมนนิสก็ได้จัดพิมพ์หนังสือ จัดการบรรยาย และสอนการฝึกสมาธิให้กับผู้สนใจทั่วไป มีการจัดกลุ่มศึกษา การจัดกลุ่มอภิปราย ฯลฯ ขึ้น ในโรงเรียนนี่ไออีวแมนนิสนั้น ก็จะมีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาที่ไออีวแมนนิสได้เสนอไว้คือ จะจัดการศึกษาให้มีรูปแบบที่สนุก เพลิดเพลิน และน่าสนใจ โดยใช้เกมส์ ดนตรี นิทาน มุมแต่งตัว มุมเกมส์และของเล่น ฯลฯ การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆในชั้นเรียนจะช่วยให้เด็กสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระ และเป็นตัวของตัวเอง เช่น เด็กจะมีเวลาว่างบางช่วงที่จะเล่นในมุมของเล่น มุมแต่งตัว กะบะทราย อ่างน้ำ ฯลฯ ได้อย่างเป็นอิสระ โดยที่ครูจะไม่แทรกแซง หรือขัดแย้งความคิดให้แก่เด็กว่า ควรจะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ แต่เด็กจะเล่นและคิดค้นไปตามจินตนาการของตนเอง และมีการค้นพบความจริงด้วยตนเอง นอกจากนี้ไออีวแมนนิสยังมีกิจกรรมที่ให้เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติและชีวิตของสัตว์อื่นๆด้วย เพื่อพัฒนาความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนของมนุษย์ให้เกิดขึ้น สถาบันการศึกษาเช่นนี้เด็กจะมีการพัฒนาทั้งสมองซีกซ้ายและขวาไปพร้อมๆกัน จุดประสงค์ของการศึกษา

แบบนี้โอฮิวแมนนิสนั้น จะพยายามให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านของตนขึ้น มากกว่าที่จะเป็นการป้อนข้อมูลให้กับเด็ก โรงเรียนนีโอฮิวแมนนิสยังมีการสอนให้เด็กได้ฝึกจินตนาการ ด้วยเกมส์จินตนาการต่างๆ ตลอดจนมีการจัดให้เด็กได้ฝึกสมาธิทุกวัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาจิตสำนึกพิเศษของตนขึ้นได้ ในโรงเรียนนีโอฮิวแมนนิสผู้สอนจึงต้องให้คุณค่าแก่จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนด้วย (ดูขที่ 5)

ข้อเสนอแนะ

นักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักเศรษฐกิจการเมือง นักวิชาการ และนักการศึกษาควรจะมีการพิจารณาประยุกต์ ส่วนที่มีความน่าสนใจของแนวคิดแบบนี้โอฮิวแมนนิส เพื่อช่วยในการจัดระบบที่มีความสอดคล้องกับมนุษย์และสังคมไทยให้มากขึ้นโดย

1. นักวิชาการนั้น ควรจะมีการศึกษาให้ถ่องแท่ว่าความคิดที่นีโอฮิวแมนนิสเสนอมานั้นมีความเป็นจริงมากเพียงใด และอย่างไร เพื่อที่จะสามารถปรับระบบสังคมและระบบการศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการเรียนการสอนในสิ่งที่เหมาะสมกับพัฒนาการของชีวิตให้ได้มากที่สุด เช่นหากเรื่องของสมองซีกซ้ายและขวาเป็นเรื่องที่จริง หลักสูตรการศึกษาก็ไม่ควรที่จะเน้นแต่ในเรื่องของข้อมูลและวิชาการมากเกินไป แต่ควรจะมีการสอนในเรื่องของศิลปะ อารมณ์ความรู้สึก และระบบคุณธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตอย่างแท้จริงให้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการสอนทางด้านวิชาการด้วย เช่นมีการสอนเป็นนิทาน เป็นเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นสถานการณ์จำลองต่างๆ ให้มากกว่าการท่องจำหลักธรรมและประวัติศาสตร์ต่าง เป็นต้น

2. หากแนวคิดเรื่องอันตรายจากเนื้อสัตว์เป็นความจริง แนวคิดเรื่องสมตูลย์ของฮอว์โมและการออกกำลังกายแบบอาสนะมีความสัมพันธ์กันจริง และแนวคิดเรื่องโครงสร้างของจิตและวิธีการพัฒนาจิตและปัญญาเป็นจริง หลักสูตรการศึกษาก็ควรจะมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้คนในสังคมสามารถค่อยๆปรับระบบชีวิตของตนให้มีความเหมาะสมมากขึ้น และมีการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการประยุกต์ใช้แนวคิดในระบบการศึกษานั้น นีโอฮิวแมนนิสก็ได้มีการจัดระบบและหลักสูตรการศึกษาแบบใหม่ ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ตลอดจนมีการใช้สอนในประเทศต่างๆอยู่แล้ว ดังนั้นหากนักวิชาการมีความสนใจ ที่จะประยุกต์ใช้แนวคิดแบบนี้โอฮิวแมนนิสในระบบการศึกษาก็จะสามารถทำได้อย่างสะดวก เพียงแต่จะต้องมีการปรับให้เข้ากับสังคมไทยให้มากขึ้นเท่านั้น

3. กิจกรรมหลายอย่างของนีโอฮิวแมนนิสนั้น ก็เป็นลักษณะการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนโดยทั่วไป ในทุกระดับความรู้ เช่นการจัดการศึกษาโดยการใช้การแสดง ใช้เพลง ดนตรีและนาฏศิลป์ ก็จะสามารถส่งผลทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้ศึกษาด้วย การจัดการศึกษาในรูปของวาระธรรมที่มีการสอดแทรก

เนื้อหา เกี่ยวกับชีวิตและการสร้างสรรค์สังคมที่ดั่งงาม หรือการจัดเป็นกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างรวดเร็ว กลุ่มศึกษา และกลุ่มอภิปรายต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ นีโอฮิวแมนนิสยังได้จัดให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง เช่นการฝึกอาสาสมัคร การฝึกสมาธิ และการจัดสหกรณ์ การเปิดร้านอาหารมังสวิรัติเพื่อเป็นสิ่งที่เสริม และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติในสิ่งที่เรียนรู้ได้จริง ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาเหล่านี้ มีส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในสังคมไทยได้

4. การมองปัญหาของชีวิตและสังคม ตลอดจนแง่มุมต่างๆ ของเนื้อหา แนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสนั้น เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ที่การศึกษาออกโรงเรียนสามารถจะนำมาประยุกต์ใช้เป็นเนื้อหาในการฝึกอบรมต่างๆ ได้ ประเด็นที่สำคัญมากสิ่งหนึ่งคือ การเน้นสอนในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับการพัฒนาชีวิตและสังคมของตนได้ การมองปัญหาอย่างถูกต้องว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิตนั้น ไม่ได้อยู่ที่การรู้หนังสือหรือไม่ แต่อยู่ที่ความเข้าใจชีวิตและสังคม และความสามารถที่จะพัฒนาสถานะของตนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งการให้ความรู้และวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเอาเปรียบทางด้านจิตวิทยา การสร้างวัฒนธรรมจอมปลอม และรูปแบบการเอาเปรียบต่างๆ นั้น จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถช่วยพัฒนาตนเองและสังคมของตน จนเกิดอิสรภาพที่แท้จริงขึ้นได้ ซึ่งเมื่อมีการมองสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ก็จะทำให้เห็นว่าสังคมไทยเองนั้น กำลังได้รับอิทธิพล

จากระบบการศึกษา ค่านิยม และวัฒนธรรมตะวันตกอยู่อย่างมาก จนคนในสังคมขาดความเท่าทันในรูปแบบการเอาเปรียบต่างๆ ที่มีความซับซ้อน และขาดความสนใจในวัฒนธรรม และความรู้ที่เป็นของสังคมไทยเองไปมาก คนในสังคมไทยปัจจุบัน เริ่มยกย่องและสนใจคนที่มีทรัพย์สิน มีอำนาจและมีชื่อเสียงมากกว่าคนที่มีความรู้ คนในสังคมมีการแข่งขันกันไปสู่เป้าหมายทางด้านวัตถุ อำนาจต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีข้อจำกัด จนทำให้สังคมเกิดปัญหามากมาย และขาดสภาพที่มีความสมดุลย์เหมาะสมไป

5. แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เป็นแนวคิดที่เสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในที่ต่างๆ ในโลก ซึ่งตัวอย่างปัญหาชีวิตและสังคมเหล่านี้ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนาชีวิตและสังคมของไทยอย่างมาก ซึ่งหากมีผู้สนใจ ผู้ที่มีความหวังดี และผู้ที่มีอำนาจในการบริหารประเทศอย่างจริงจัง ได้มีการมองสภาพปัญหาในแนวนี้อย่างไร ก็อาจจะช่วยให้ สังคมไทยสามารถรู้เท่าทันความซับซ้อนของการเอาเปรียบในรูปแบบต่างๆ จนสามารถลดการเอาเปรียบจากต่างชาติ ตลอดจนมีการลดการเอาเปรียบเอาเปรียบในประเทศให้น้อยลงได้ ทำให้การพัฒนาชีวิตและสังคมก็จะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และมีความเหมาะสมมากขึ้น

6. มนุษย์ส่วนมากในปัจจุบันได้ลืมเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตไป จนทำให้วิถีชีวิตของคนในปัจจุบันดำเนินไปตามสัญชาตญาณอย่างสัตว์ ตามความเคยชิน ซึ่ง

ความเคยชินนี้ จะทำให้มนุษย์คิด รู้สึก และมีพฤติกรรมในลักษณะแบบหนึ่ง ที่วนเวียน อยู่อย่างไม่รู้ตัว จนทำให้ไม่สามารถที่จะเห็นสภาพของตนได้อย่างชัดเจน เมื่อไม่สามารถ เห็นสภาพโดยรอบได้อย่างชัดเจน ก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ ความเคยชินกับ ปัญหาที่มีอยู่ ทำให้คนในสังคมเกิดความเฉยชา จนไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป ซึ่งวัฏจักรแห่งความเคยชินที่ไม่ถูกต้องนี้ จะทำให้มนุษย์ยิ่งมีปัญหามากขึ้น และมีความ สับสนมากขึ้นได้ อันเป็นลักษณะของชีวิตและสังคมที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งวิธีการพัฒนามนุษย์แบบ นี้โอฮิวแมนนิส นั้น จะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ การจัดให้มีการฝึกสมาธิ การให้การศึกษา เกี่ยวกับสภาพสังคมที่เหมาะสม และการปลูกจิตสำนึกของคนในสังคมโดยทั่วไป โดยอาจ จะใช้การศึกษานอกโรงเรียนเป็นเครื่องมือ จะทำให้คนในสังคมมีการตระหนักถึงสภาพ ของตนได้ดีขึ้น จนสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมให้พ้นไปจากสภาพของปัญหาได้

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส นั้น เป็นลักษณะการพัฒนาชีวิตและสังคมที่มีพื้นฐาน มาจากสังคมตะวันออก ที่มีการมองชีวิตและมีเป้าหมายชีวิตแบบสังคมตะวันออก ซึ่งคน ในสังคมตะวันออกในปัจจุบัน เริ่มที่จะลืมกัน เพราะความหลงใหลในอารยธรรมและเทคโนโลยี จากตะวันตก ที่เริ่มเข้ามามีอิทธิพลการดำเนินชีวิตในช่วงหลัง แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ได้พยายามที่จะดำรงคุณค่าและเป้าหมายแบบเดิมของตะวันออกไว้ โดย ปฏิเสธวิทยา- การและเทคโนโลยีแบบตะวันตกที่มีความก้าวหน้าขึ้น แต่เนโอฮิวแมนนิสปฏิเสธระบบคุณค่า และเป้าหมายชีวิตแบบตะวันตก ที่นิยมแต่ในเรื่องวัตถุ ว่าเป็นสิ่งก่อให้เกิดปัญหามากมาย และเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเอาวัดเอาเปรียบ และสงครามทำลายล้างที่มีความรุนแรงบน โลกมนุษย์ นีโอฮิวแมนนิสจึงได้เสนอวิธีการพัฒนาชีวิตและสังคมขึ้นใหม่ โดยการใช้หลัก วิทยาการและเทคโนโลยีแบบตะวันตก มาช่วยให้มนุษย์สามารถบรรลุถึงเป้าหมายชีวิตและ ระบบคุณค่าแบบเดิมได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เพื่อว่าพัฒนาการของชีวิตและสังคม จะได้ รับการควบคุมให้ก้าวหน้าไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมให้มากที่สุด

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อการพัฒนาคนุษย์นี้ เป็นการศึกษามีประโยชน์มาก ในด้านความรู้และความจริงที่แปลกใหม่ออกไป เกี่ยวกับการ พัฒนาชีวิตและสังคม ซึ่งสังคมไทยน่าจะมีประยุกต์ และมีการค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม เพื่อที่จะสามารถจัดระบบชีวิตและสังคมให้มีความเหมาะสม และมีความก้าวหน้าได้อย่าง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

